

Daadkrachtig verbinden

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

Verkiezingsprogramma 20222026 – D66 Gorinchem

Voorwoord Ilhan Tekir

Beste Gorcumers,

In dit programma presenteren wij een sociaalliberaal toekomstbeeld voor Gorinchem. Een toekomst waarin iedereen vrij is, maar waarin we niemand laten vallen. Een toekomst waarin iedere Gorcumer zichzelf kan zijn, zich kan ontwikkelen, eerlijke kansen krijgt en volop mee kan doen in de samenleving. Een stad waar Gorcumers zorgeloos kunnen wonen, werken en genieten. En vooral een stad die we willen doorgeven aan de volgende generaties.

Het streven naar dit toekomstbeeld begint met de concrete ideeën uit dit programma. Van een rijke schooldag tot het bouwen van woningen. Van centrale zorgpunten in iedere wijk tot meer kunst op straat. En van een klimaatbewuste stad tot een continue dialoog met onze inwoners. Eén voor één ideeën waar lef en daadkracht voor nodig is. Dat gaat echter niet vanzelf. Ook in Gorinchem zullen we daarvoor moeten werken aan een nieuwe bestuurscultuur. Een cultuur waarin we continu leren om beleid steeds beter te maken, met een bestuur dat mag vallen en opstaan. Een cultuur waarin niet de papieren werkelijkheid, maar de weerbarstige praktijk voorop staat. En een cultuur waarin we scherp durven zijn op de inhoud, maar altijd in de overtuiging dat we samen verder komen.

Daar zijn politieke vernieuwers voor nodig. Daar zijn D66'ers voor nodig. Niet voor niets staan we in een traditie van politieke pioniers. Die progressieve koers kent twee aspecten: de inhoud en het gedrag dat we daarbij laten zien. Ik geloof dat die twee hand in hand gaan. Wij D66'ers hebben vanuit de oppositiebanken laten zien dat een constructieve politiek loont. Dat we op die manier resultaten boeken. Het is nu tijd om de mouwen op te stropen en aanjager te zijn van de gewenste vernieuwing. En ik ben trots op de basis die daarvoor is gelegd in dit programma.

Een dankwoord is dan ook op zijn plaats aan allen die hieraan hebben bijgedragen. Op de eerste de plaats de leden van onze programmacommissie, die ieder woord zorgvuldig hebben afgewogen. Maar natuurlijk ook de vele Gorcumers die zowel digitaal als fysiek, bijvoorbeeld via werkbezoeken, hun input hebben geleverd. We blijven ook hierna in verbinding met de stad, om samen de schouders te zetten onder ons gezamenlijke toekomstbeeld.

We doen het samen. En daarvoor vragen wij uw vertrouwen.

Vriendelijke groet en veel leesplezier,

Ilhan Tekir
Lijsttrekker D66 Gorinchem

Voorwoord Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaalliberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op spel. Wilt u dat Gorinchem meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Sigrid Kaag

Inhoudsopgave

Inleiding: Leven in een vrije stad met oog voor haar omgeving	5
Betaalbaar Wonen (Wonen)	6
Bewust Vergroenen (Klimaat).....	7
Vroeg Leren (Onderwijs).....	9
Open Besturen (Bestuur & Democratie).....	11
Harmonieus Samenleven (Inclusie, Migratie & Veiligheid)	13
Samen Zorgen (Zorg & Sport).....	15
Goed Ontmoeten (Cultuur, Evenementen & Erfgoed)	17
Eerlijk Werken (Economie)	19
Makkelijk Verplaatsen (Mobiliteit)	21
Verantwoord Besteden (Financiën).....	22

Inleiding: Leven in een vrije stad met oog voor haar omgeving

D66 Gorinchem streeft naar een veilig Gorinchem, waar persoonlijke vrijheid, gelijkwaardigheid en tolerantie belangrijke waarden zijn. Goed onderwijs is de basis voor de toekomst. Iedere Gorcumer heeft van jongs af aan recht op goed onderwijs. Wij willen dat Gorinchem een prettige stad is om te verblijven, waar bewoners zich veilig voelen. Een stad waar je je leven lang kunt wonen, dus met woningen voor iedere levensfase. Ook vinden wij dat Gorinchem een bijdrage moet en kan leveren aan de grote klimaatopgave. Het voortbestaan van Gorinchem hangt hier nauw mee samen. Onze stad kan daaraan bijdragen door meer duurzaamheid in haar beleid op te nemen.

Gorinchem ligt op een centrale plek in het land: in het grensgebied van Zuid-Holland, Gelderland, Noord-Brabant en Utrecht. We vervullen hiermee een regionale functie. Mensen komen uit de regio naar onze stad voor onderwijs, werk, cultuur, sport, zorg en om er te winkelen. Dat vraagt om een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers. Gorinchem heeft een rijk cultureel leven, dat een eigentijds cultureel centrum nodig heeft. Het vraagt ook om investeren in en stimuleren van cultuur. De goede sport- en recreatievoorzieningen willen we beter spreiden over de gemeente. Het is van essentieel belang dat we de zorg op peil houden: van buurtzorg tot zorg in het ziekenhuis.

Gorinchem is een fraaie historische stad gelegen in een mooie omgeving. Wij zien het als onze taak dit Unesco erfgoed in al zijn pracht door te geven aan volgende generaties. Ook zij moeten kunnen genieten van de vestingwallen en het vele groen en water in en om de stad. Dat vraagt investeringen in milieu en klimaat, maar vergt ook dat we onze gemeente fietsvriendelijker maken. Met de auto moet het makkelijker zijn om de verschillende stadsdelen te bereiken.

D66 Gorinchem kijkt met een positieve blik naar de toekomst. Wij zijn optimistisch over de vele kansen die Gorinchem biedt en kijken ernaar uit de komende vier jaar werk te maken van een schone, mooie, veilige en vrije stad, waar we iedereen vrijlaten maar niemand laten vallen.

Betaalbaar Wonen

D66 ziet de woningopgave als een van de meest urgente opgaven voor de komende jaren. Daarom wil D66 de komende vier jaar meer dan 1.000 woningen toevoegen in Gorinchem. Daarvoor moeten we de woningbouw versnellen en nieuwe manieren vinden om extra woonruimte te creëren. Zo blijven we voldoen aan de groeiende vraag naar betaalbare woningen. We bouwen met behoud van een goede balans tussen wonen, groen en sociale voorzieningen. Iedereen verdient immers een goede plek om te wonen, werken en leven.

Voldoende woningen

De komende jaren moeten meer woningen gebouwd worden. Dat is de enige manier om aan de groeiende vraag te voldoen. Dat vraagt om creatieve oplossingen en nadenken over plekken waar we kunnen bouwen.

- We onderzoeken waar op korte termijn woningen toegevoegd kunnen worden in Gorinchem. Denk bijvoorbeeld aan de Lingewijk en Gorinchem-Oost waar nog ruimte beschikbaar is. Maar we kijken ook naar (her)ontwikkeling in andere gebieden. We hebben in de huidige woningcrisis niet de luxe om beschikbare gronden onbenut te laten. Uiteraard moet het voorzieningenniveau van de wijken navenant meegroeien.
- De gemeente moet de beschikbare ruimte voor woningen optimaal benutten en verdichten waar dat kan. We onderzoeken of meer woonruimte gecreëerd kan worden door woonlagen toe te voegen aan bestaande woningen en of we leegstaande (kantoor)panden kunnen ombouwen naar (tijdelijke) woningen. De groei van het thuiswerken biedt kansen voor de transformatie van kantoorpanden naar woningen.
- Bestaande woningbouwprogramma's moeten linksom of rechtsom worden versneld. Nu liggen bouwterreinen nog te vaak jarenlang braak, terwijl de nood ongekend hoog is. We houden bestaande procedures tegen het licht en proberen deze op te rekken met oog voor de combinatie van snelheid en zorgvuldigheid.
- D66 streeft naar klimaatneutraal en natuurinclusief bouwen. Nieuwe woningen in Gorinchem bouwen we energieneutraal en waterbesparend met zoveel mogelijk circulaire en duurzame materialen.

Bouwen voor alle Gorcumers

We bouwen voor alle Gorcumers. Dat houdt in dat we verschillende woonvormen bouwen, zodat jong en oud een huis kunnen vinden in Gorinchem.

- Voor een goede doorstroming in de woningmarkt is het belangrijk dat we meer betaalbare huur- en koopwoningen realiseren. Dit geldt met name voor de middeninkomens. Op dit moment kunnen scheefwoningers vaak niet doorstromen naar een vrije sector huur- of koopwoning. Poort6 moet daarom meer ruimte krijgen om te bouwen voor middeninkomens. Op die manier komen meer sociale huurwoningen beschikbaar voor kleinere huishoudens en dringen we wachtlijsten terug. Ook willen we met Poort6 onderzoeken hoe we de doorstroming financieel aantrekkelijk maken, bijvoorbeeld door huurkortingen te verlenen.
- We geven snel uitvoering aan opkoopbescherming. Daarmee zorgen we ervoor dat starters en gezinnen zo min mogelijk worden verdrongen op de koopmarkt door beleggers. Deze zelfbewoningsplicht geldt naast nieuwbouw ook voor de bestaande bouw in gebieden waar de schaarste aan woningen hoog is.
- We willen dat jongeren (studenten) en andere groepen gemakkelijker woningen kunnen delen. Door deze splitsing benutten we de beschikbare ruimte beter en bieden we mogelijkheden voor inwoners om creatieve woonvormen op te richten.
- Inwoners die door uitzonderlijke situaties per direct op zoek zijn naar onderdak mogen van de gemeente verwachten dat wij hen snel helpen met een woonoplossing. Het gaat dan bijvoorbeeld om Gorcumers die uit huis gezet worden of na een echtscheiding op straat komen te staan.

Bewust Vergroenen

Klimaatverandering is een van de grootste uitdagingen van onze tijd. D66 kiest voor een ambitieus klimaatbeleid, zodat Gorinchem ook voor toekomstige generaties een fijne woonplaats blijft. We zetten alle zeilen bij om van Gorinchem een klimaatbewuste stad te maken met behoud van groen en respect voor het milieu. D66 is en blijft dé aandrijver van verduurzaming.

Daarnaast zetten we volop in op natuurbescherming en het vergroenen van de stad. Iedere Gorcumer moet kunnen genieten van de natuur. Om te ontspannen, te sporten of even echt tot zichzelf te komen. D66 maakt zich sterk voor mooie parken, groene vestingwallen en voldoende natuur en water in en om de stad. We streven naar biodiversiteit en houden oog voor plant en dier.

Energie krijgen van klimaat

Samen met Gorcumers, bedrijven en de gemeente zetten we onze schouders onder de energietransitie en klimaatadaptatie. D66 werkt aan het terugdringen van de uitstoot van broeikassen en stimuleert het opwekken van duurzame energie met woorden én daden.

- D66 is enthousiast over de ambitieuze doelen van de Regionale Energie Strategie (RES). Tegelijkertijd verdient het doorlopen proces rondom windmolens niet de schoonheidsprijs. We zijn ervan overtuigd dat er betere alternatieven zijn om duurzame energie op te wekken dan de tot nu toe aangedragen mogelijkheden. D66 kiest voor schaalvergroting en clustering op grote(re) afstand van woonwijken, zo kunnen we de gestelde doelen halen mét draagvlak onder Gorcumers.
- Het terugdringen van CO₂-uitstoot is een randvoorwaarde richting een klimaatneutraal Gorinchem. D66 wil dat Gorinchem in de voorhoede zit als het gaat om CO₂-beperking.
- D66 zet maximaal in op isolatie van bestaande koop- en huurwoningen. Voorlichting en samenwerking met onder andere het regionaal energieloket (REL) en Het Nieuwe Wonen (HNW) krijgen extra aandacht.
- D66 is een voorstander van het terugdringen van grondstoffengebruik en de daarmee gepaarde vermindering van de CO₂-uitstoot. D66 blijft zich inzetten om de hoeveelheid onnodig papier terug te dringen door ons aan te sluiten bij een groeiende groep gemeenten waarin ongeadresseerde reclame alleen mag worden bezorgd bij woningen waar expliciet toestemming is gegeven door middel van een Ja-sticker.
- Houtstoken wint aan populariteit, ook in Gorinchem. Dit kan gepaard gaan met overlast voor de omgeving en nadelige invloed op het milieu. D66 is tegen een verbod op houtkachels maar wil dat in Gorinchem verstandiger met hout wordt gestookt. Dit kan door het geven van stookadviezen en het onder de aandacht brengen van het RIVM-stookalert.
- D66 wil nog meer aandacht besteden aan het plaatsen van zonnepanelen op openbare gebouwen en bedrijfshallen. Ook stimuleren we het aanschaffen van zonnepanelen door particulieren. Daarnaast promoten we de aanschaf van regentonnen om het watergebruik te verminderen én de druk op het riolsysteem te verlagen bij hevige regenbuien.

Groen als zuurstof voor de stad

De tijd waarin het groen massaal plaatsmaakte voor meer stenen, is wat D66 betreft echt voorbij. We willen een balans vinden tussen de natuur en stedelijke bebouwing en hanteren daarbij geen of-of-benadering, maar juist een en-en-benadering.

- D66 wil de biodiversiteit en de leefbaarheid in woonwijken verhogen. Voorbeelden hiervan zijn het stimuleren van groenbekleding op daken en muren, het planten van bomen en struiken die vlinders en bijen aantrekken en het aanleggen van bloemlinten in reeds bestaande of nieuwe groenstroken. Daarnaast houden we oog voor de ecologische hoofdstructuur, zodat natuurgebieden niet (nog meer) van elkaar geïsoleerd raken.

- Vergroening van de stad is voor ons belangrijk. Wij stimuleren dan ook allerlei initiatieven zoals het tegelwippen en andere kleinschalige initiatieven van bedrijven, onderwijsinstellingen en bewoners.
- D66 staat voor een groene stad en geeft parken, voedselbossen en volks- en moestuinen daarvoor een ware opwaardering. In overleg met volkstuinders introduceren we het eerste volkstuintenbeleid van Gorinchem, zo bevorderen we naast de biodiversiteit ook de sociale cohesie.
- D66 wil Gorinchem aantrekkelijk maken voor klimaatvriendelijke bedrijven door het vestigings- en vergunningenbeleid te versoepelen, tegelijkertijd willen we een ontmoedigingsbeleid voor vervuilende bedrijven.

Aandacht voor mens en dier

D66 besteedt niet alleen aandacht aan de inwoners van Gorinchem maar ook aan de dieren in en rond onze stad. Hierbij denken wij aan zowel huisdieren als dieren in de vrije natuur. Wij willen dat bij elke beslissing van de gemeente Gorinchem die impact heeft op dierenwelzijn, serieus aandacht wordt besteed aan de belangen van deze dieren.

- D66 heeft aandacht voor dierenwelzijn bij stedelijke ontwikkeling. Een goede verhouding tussen de belangen voor mens en dier is belangrijk.
- Wij stimuleren het chippen van huisdieren. Dit leidt tot meer herenigingen bij vermissing en minder gevallen van mishandelingen. Om onnodige overlast te voorkomen worden in het wild levende katten gevangen en gecastreerd of gesteriliseerd. Op deze manier treden we ook op tegen de slechte leefomstandigheden van veel straatkatten.
- D66 stimuleert een goed georganiseerde dierenambulance en dierenasiel en een optimale samenwerking tussen deze instanties.
- We maken een inventarisatie van de instanties, bedrijven en particulieren waar veel dieren verblijven en maken draaiboeken voor eventuele evacuaties. Ook wordt preventief aandacht besteed aan brandveiligheid. Hulpverleners en medewerkers van de gemeente Gorinchem worden getraind in het herkennen van dierenmishandeling en hoe hierop te reageren.
- D66 is voor een verbod op dierenonvriendelijk vermaak en wil dat de gemeente Gorinchem geen dierenonvriendelijke evenementen financiert, stimuleert of faciliteert.

Vroeg Leren

Iedere Gorcumer heeft recht op goed onderwijs. D66 wil dat Gorinchem een onderwijsstad blijft met voldoende mogelijkheden om jezelf te ontplooiën. In een stad als Gorinchem moet iedereen kansen krijgen om talenten te ontdekken en ontwikkelen. Daarvoor is het cruciaal dat iedere school een veilige leeromgeving biedt. Wij geloven in de diversiteit op scholen, ook binnen (school)besturen. Om elkaar echt te begrijpen is het belangrijk dat ook op bestuurlijk niveau verschillen worden toegejuicht. We leven immers in een diverse samenleving wat in alle lagen zichtbaar behoort te zijn. En natuurlijk koesteren we de diversiteit aan scholen die Gorinchem rijk is.

Onderwijs met een plus

D66 wil voor ieder kind een rijke schooldag: een compleet dagprogramma, waarbij naast onderwijs ook sport, cultuur, natuur, muziek en andere belangrijke onderwerpen aan bod komen. Wij geloven dat het onderwijs in verbinding moet staan met verschillende instellingen in de stad. Door samen te werken met sportverenigingen, culturele instellingen, musea en bedrijven geven we de kinderen een diverse en gezonde basis voor de toekomst.

- Om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving is het belangrijk dat kinderen leren over burgerschap, democratische instituties en mensenrechten. Op school leren kinderen hun mening vormen en te accepteren dat er ook andere meningen mogen bestaan. De gemeente kan bijdragen aan de burgerschapsopdracht door leerlingen te ontvangen in het stadhuis en kennis te laten maken met de lokale democratie.
- Kunst- en cultuureducatie zijn volgens ons een belangrijke toevoeging aan het reguliere curriculum. Ook muzieklessen behoren standaard op alle scholen gegeven te worden. Daarnaast willen wij via het Jeugdfonds Sport & Cultuur een actieve samenwerking met musea en culturele instellingen, zodat op alle scholen ruimte is voor het bezoeken van voorstellingen en het musea.
- Op school wordt voldoende stilgestaan bij een gezonde leefstijl. Een leefstijl met voldoende ruimte om te sporten en bewegen, maar ook een gezonde lunch. Ook natuur- en milieueducatie horen daarbij, bijvoorbeeld in samenwerking met het Natuurcentrum Gorinchem. We stimuleren daarbij informele leervormen, waarbij de creativiteit en autonomie worden geprikkeld.
- Het is belangrijk om kinderen al op jonge leeftijd een verantwoorde leefstijl aan te leren. Wij willen daarom dat kinderen en jongeren op school worden voorgelicht over de gevaren van ongezond en risicovol gedrag. We moedigen scholen aan om moderne, vroegtijdige en doorlopende voorlichting te geven en een plek te creëren waar kinderen op een veilige en open manier in gesprek kunnen gaan over gezondheid en seksualiteit.
- We ondersteunen initiatieven die het bedrijfsleven koppelen aan het onderwijs, zodat kinderen kennismaken met techniek, ondernemen en innoveren. Daarvoor stimuleren we ook gastlessen in de klas.

Kansrijke start voor iedereen

Iedereen verdient gelijke kansen, op school en op de arbeidsmarkt. Wij investeren in kinderopvang, goed taalonderwijs en huiswerkbegeleiding, zodat iedere Gorcumer op gelijke voet deel kan nemen aan de samenleving. Wat D66 betreft richt het onderwijsaanbod zich op alle leeftijden; we leren een leven lang.

- Gratis kinderopvang voor de leeftijden 0-4 jaar. Zo werken we aan een kansrijke start en voorkomen we achterstanden. Daarnaast biedt het ouders de vrijheid om naast het opvoeden ook te (blijven) werken. We stimuleren huiswerkbegeleiding, buitenschoolse activiteiten en weekend- en zomerscholen. We realiseren ons dat soms ongelijk geïnvesteerd moet worden, om gelijkheid te realiseren. Bijvoorbeeld in scholen of wijken waar de achterstand het grootst is.
- Perspectief op de arbeidsmarkt begint bij een passende stageplek. Helaas ondervinden veel jongeren nog steeds moeite met het vinden van een goede stage. De gemeente geeft als werkgever hierin het goede

voorbeeld en stimuleert andere werkgevers in de stad. Arbeidsmarktdiscriminatie tolereren we in geen enkel geval in onze Stad van tolerantie.

- Laaggeletterdheid vormt een belangrijke belemmering voor kansengelijkheid. Daarom zetten we maximaal in op het recent afgesloten Taalpact. Taallesen blijven gratis. En voor nieuwkomers begint inburgering vanaf dag één. De bibliotheek krijgt een centrale plek om laaggeletterdheid terug te dringen.

School als hart van de wijk

Scholen vormen het hart van de wijk. Het zijn plekken waar kinderen, ouders en anderen elkaar ontmoeten. Scholen moeten daarom het goede voorbeeld zijn: gezonde, duurzame plekken waar eenieder zich kan ontwikkelen.

Daarnaast kan ook een hoger onderwijsinstelling zorgen dat Gorinchem zijn regionale functie behoudt en versterkt.

- We breiden het brede scholenconcept uit door schoolgebouwen multifunctioneel open te stellen, bijvoorbeeld voor activiteiten in de avonduren. Dat geldt ook voor de schoolpleinen, die open zijn voor de wijk.
- Scholen spelen een centrale rol in het streven naar duurzaamheid en duurzaamheidseducatie. D66 stimuleert daarom groene schoolpleinen en moestuinen en zet in op energieneutrale schoolgebouwen. Zo horen kinderen niet alleen over de duurzaamheid; zij komen gelijk in aanraking met duurzaamheid.
- Kinderen hebben recht op een gezonde leef- en leeromgeving. Schone en frisse lucht speelt daarin een grote rol. Daarom nemen we alle schoolgebouwen onder de loep en investeren we in goede klimaatsystemen, waaronder ventilatie, die voldoet aan de meest recente normen van het RIVM.
- We blijven inzetten op hoger onderwijs in Gorinchem, met een opleidingsrichting die aansluit bij de lokale en regionale markt. Initiatieven zoals die van Stichting Hoger Onderwijs Gorinchem blijven we steunen, zodra zich nieuwe kansen voordoen. Daarnaast stimuleren we verdere uitbreiding van bestaande opleidingen, zoals HBO ICT, als daar behoefte voor ontstaat.

Open Besturen

Gorinchem verdient een goed functionerend openbaar bestuur dat de handen uit de mouwen steekt. Als lokale overheid staan we met twee voeten stevig verankerd in de samenleving, bieden we een luisterend oor aan burgers, en werken we samen met inwoners aan de vraagstukken van vandaag en morgen. Dat vraagt om een open en transparante overheid die ruimte biedt voor tegenspraak en medezeggenschap. Een dienstverlenende overheid die niet tegenover, maar juist naast de burger staat. D66 staat voor een gemeente die inwoners en initiatiefnemers verder helpt, mét oog voor de menselijke maat. We investeren in een eerlijke overheid en overbruggen de kloof tussen de burger en de overheid.

Tegelijkertijd onderhouden en vernieuwen we de lokale democratie. We introduceren nieuwe vormen van participatie, verlagen de drempels om deel te nemen aan het politieke debat, en bevorderen inspraakmogelijkheden. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het laatste woord, maar daarbij zijn nieuwe democratische instrumenten een waardevolle toevoeging. Op die manier geven we inwoners een stem bij de groeiende verantwoordelijkheden van de gemeente. Ook pakken we taken het liefst op met andere overheden, om onze bestuurlijke slagkracht te vergroten. Zeker voor Gorinchem, centraal gelegen op de grens van drie provincies, is grenzeloos samenwerken een uitgangspunt waar we concreet aan willen werken.

Meer zeggenschap voor Gorcumers

Inwoners van Gorinchem weten wat speelt in de stad en in hun wijken. De gemeente kan hen meer kansen geven om mee te denken, mee te praten, en mee te doen. Daartoe moeten korte lijnen tussen de gemeenteraad en haar inwoners worden gestimuleerd. We streven naar een continue dialoog tussen de gemeenteraad, ambtenaren en Gorcumers door participatiemechanismen uit te breiden en te versterken.

- Wij maken het makkelijker voor burgers om te bepalen wat op de politieke agenda staat. Inwoners moeten daarom de mogelijkheid krijgen door burgeragendering onderwerpen op de agenda van de gemeenteraad te zetten. Zo kan een groep bewoners besluitvorming afdwingen over onderwerpen die hen aangaan.
- D66 ondersteunt en faciliteert het uitdaagrecht, het *right to challenge*. Dit stelt inwoners in staat om de gemeente uit te dagen om een publieke taak op zich te nemen als ze denken dat zij dit beter of goedkoper kunnen. Bijvoorbeeld bij het aanleggen en onderhouden van een speeltuin in de buurt. Uiteraard zorgen we hierbij voor heldere communicatie vanuit de gemeente en ondersteuning zodat we gewekte verwachtingen kunnen waarmaken.
- D66 staat voor een wijkgerichte benadering van besluitvorming, waarbij wijken de mogelijkheid hebben accenten te leggen op lokaal beleid naar gelang de behoeften in de wijk. We willen daarom de bestaande klankbordgroepen verbreden. In de klankbordgroepen gaat een vaste groep bewoners in overleg met de gemeente over plannen en projecten in de wijk. De klankbordgroepen krijgen daarvoor meer budget en mandaat.
- Gorinchem heeft sinds 2021 een kinderburgemeester, een ambt dat met trots wordt vervuld! Wat D66 betreft wordt onze kinderburgemeester snel vergezeld door een kinderraad met leerlingen uit het basisonderwijs. Zo kunnen kinderen meepraten over hoe we Gorinchem nog mooier kunnen maken én leren zij tegelijkertijd over democratie en burgerschap.

Beter bestuur en goede uitvoering

Gorcumers moeten kunnen vertrouwen op een overheid die er voor hen is. D66 staat voor een gemeente die oog heeft voor haar burgers. Beleid dat onevenredige gevolgen heeft voor groepen burgers moet vroeg worden gesignaleerd en aangepast.

- D66 stelt de uitvoeringspraktijk centraal bij het ontwikkelen en evalueren van beleid. We meten actief welke effecten ons beleid sorteert en we controleren het college van burgemeester en wethouders zowel binnen als buiten de muren van de raadszaal. Maatschappelijke impact en publieke waarden zijn onze maatstaf – niet de papieren werkelijkheid.
- D66 zet in op een hogere mate van digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening. Gorcumers moeten op een makkelijke en laagdrempelige manier in contact kunnen komen met de gemeente. Voor diegenen die het willen, blijft een bezoek aan het stadhuis altijd mogelijk.

- We streven naar een toegankelijke en gemakkelijk benaderbare gemeente. Gorcumers moeten ook na hun werk terechtkunnen op het stadhuis. D66 wil daarom de openingstijden van het gemeenteloket verruimen. Daarnaast zetten we in op één aanspreekpunt of loket, waar inwoners terecht kunnen. Zo voorkomen we dat inwoners in gesprek moeten met verschillende onderdelen in de gemeente.
- We introduceren de Blikenpenning waarmee we jongeren of jongerenorganisaties belonen die een bijzondere prestatie hebben geleverd of zich op een andere manier op bijzondere wijze (belangeloos) hebben ingezet voor de Gorcumse gemeenschap.

Sterke democratische controle

Een sterke lokale democratie vereist voldoende tegenkrachten om adequaat te functioneren. We willen daarom blijven bouwen aan en investeren in controlemechanismen, zoals de media en de rekenkamer, die het beleid van de gemeente controleren.

- Een goed werkende democratie heeft onafhankelijke journalistiek nodig die het lokale beleid controleert. De Gorcumse journalistiek staat echter onder druk. D66 maakt zich zorgen over de beperkte tijd die journalisten kunnen besteden aan het onderzoeken van onderbelichte onderwerpen en het checken van feiten. Wij investeren daarom in de Gorcumse journalistiek. D66 Gorinchem zet in op een fonds voor de lokale journalistiek, waarmee met name onderzoeksprojecten kunnen worden gestimuleerd.
- De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad bij het vervullen van zijn controlerende en taakstellende taak. Bijvoorbeeld door te evalueren of beleid wel doelmatig, doeltreffend, en rechtmatig is (geweest). D66 wil de rekenkamer versterken om lerend vermogen te stimuleren en zodat we eerder kunnen bijsturen als beleid verkeerd uitpakt. We verkennen of het bundelen van krachten met andere lokale rekenkamers waardevol is.
- Inwoners die problemen hebben met de gemeente Gorinchem moeten bij een onafhankelijk, laagdrempelig orgaan terecht kunnen. D66 is daarom voor een lokale ombudsman die klachten over ambtenaren, bestuurders of de uitwerking van beleid behandelt. Iemand uit de gemeenschap kan medebewoners helpen door vroegtijdig problemen te signaleren en op te pakken. Samen met de inwoner en de gemeente gaat de ombudsman vervolgens op zoek naar oplossingen.
- D66 wil voorkomen dat het gemeentebestuur en het ambtelijk apparaat verkokeren in hun eigen leefwereld. Een frisse blik van buiten is daarvoor essentieel. Daarom willen we dat de gemeente periodiek wordt gevisiteerd door een 'commissie van wijzen'. Zij houdt het gemeentebestuur een spiegel voor, wat goed gaat en wat beter kan.

Harmonieus Samenleven

Een open samenleving waar iedereen zichzelf kan zijn, daar maakt D66 een vuist voor. Een Gorinchem waar je je vrij kunt bewegen en waar je zelf bepaalt hoe je je leven vormgeeft. Wij staan pal voor de individuele vrijheid om zichtbaar jezelf te zijn, ongeacht je levensstijl of opvattingen. We werken aan gelijkwaardigheid door emancipatie aan te jagen, drempels weg te nemen en springplanken te bieden. Dit betekent ook dat we migranten wegwijzen maken in Gorinchem en vanaf dag één werken aan hun integratie.

Vrijheid is onlosmakelijk verbonden met veiligheid. Want zonder veiligheid, zijn we niet echt vrij. Daarom bouwen we aan een (nog) veiligere stad. D66 wil een Gorinchem waar criminaliteit het onderspit delft en waar inwoners veilig kunnen wonen, werken en recreëren. We bewegen mee met criminaliteitsontwikkelingen zoals de toenemende digitale criminaliteit. Met moderne, vindingrijke en multidisciplinaire interventies bieden we onveiligheid het hoofd, met impact op daders, slachtoffers en de samenleving.

Voor een open samenleving

Gorcumers zijn zeer divers. Ze schitteren in uiteenlopende levensstijlen, seksuele oriëntaties, religieuze overtuigingen en nog veel meer. Die diversiteit symboliseert het kloppende hart van de Gorcumse identiteit; de Stad van tolerantie, een echte regenboogstad. D66 omarmt deze diversiteit en streeft naar een inclusieve samenleving. Dat doen we niet alleen op papier, maar vooral in de praktijk.

- We timmeren flink aan de weg om sociale acceptatie en emancipatie van de LHBTI+ gemeenschap te bevorderen, maar we zijn er nog (lang) niet. Officieel is Gorinchem al een regenboogstad. Het is tijd om die naam eer aan te doen, niet alleen in vorm, maar ook qua inhoud. Daarom maken we bijvoorbeeld werk van kennisuitwisseling en ontmoeting op scholen.
- De gemeente Gorinchem ondertekende op ons initiatief het Charter Diversiteit dat gelijke kansen op de werkvloer stimuleert. Zo zorgen we dat gemeentemedewerkers een afspiegeling zijn van de maatschappij. D66 wil dat de gemeente alle werkgevers in de stad motiveert om diversiteit en inclusiviteit op de werkvloer te stimuleren.
- D66 maakt werk van duidelijke taal. Op die manier kunnen alle Gorcumers plannen van de gemeente begrijpen en hierover meepraten. Democratie is namelijk van en voor iedereen. We zijn voorstander van het ondertekenen van de Direct Duidelijk Deal om een impuls te geven aan heldere communicatie.
- De openbare ruimte werpt nog te vaak hindernissen op voor mensen met een (fysieke) beperking. Dit staat gelijkwaardige deelname aan het maatschappelijk leven in de weg. D66 spant zich in voor het compleet toegankelijk maken van de openbare ruimte, door drempels letterlijk weg te nemen.

Meedoen vanaf dag één

Jaarlijks vestigen allerlei mensen zich in Gorinchem, zowel uit het binnen- als het buitenland. Soms maar voor heel even, soms voor altijd. D66 ziet migratie als een onderdeel van onze samenleving en vindt het belangrijk dat nieuwkomers snel en goed integreren. Dat vraagt om inspanningen van de nieuwkomer, onze inwoners en de gemeente. Samen plukken we de vruchten van deze verscheidenheid, of het nu draait om een Engelse uitwisselingstudent, een Duitse tandarts of een Afghaanse vluchteling.

- Arbeidsmigranten hebben we keihard nodig om onze economie draaiende te houden. Of zij hier tijdelijk of permanent komen werken, D66 zet zich in voor het voorkomen van arbeidsuitbuiting en inhumane woonomstandigheden. En we helpen werkgevers bij het organiseren van onderdak en scholing.
- Nieuwkomers in Gorinchem moeten zo snel mogelijk integreren en inburgeren. Het leren van de Nederlandse taal en het opbouwen van een sociaal netwerk zijn hierin belangrijke eerste stappen. D66 wil het scholingsaanbod toegankelijk maken voor alle nieuwkomers, ook voor vrouwen en kinderen (gezinsmigranten) die niet meteen de arbeidsmarkt betreden.

- Voor mensen die huis en haard ontvluchten in de vrees voor oorlog of geweld, is in Gorinchem een plaats. We nemen verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen en maken daarvoor afspraken met omwonenden, bijvoorbeeld over de leefbaarheid in de buurt, contactpunten van de gemeente en investeringen in de aanwezige faciliteiten. De kwaliteit van de locatie is voor ons richtinggevend voor de hoeveelheid vluchtelingen die we onderdak bieden.

Veiligheid als randvoorwaarde

Veiligheid is een absolute randvoorwaarde voor een vrij Gorinchem. Het verzorgen van veiligheid is voor D66 daarom een kerntaak van de overheid. Van het tegengaan van (jeugd)overlast tot het bestrijden van ondermijnende criminaliteit – en alles wat daartussen ligt. D66 maakt zich hard voor betekenisvolle en effectieve interventies in het veiligheidsdomein. Preventief als het kan en repressief als het moet.

- Criminaliteitspreventie verdient een prominente plaats in het veiligheidsbeleid. D66 combineert slachtoffer-, situatie- en daderpreventie in de wetenschap dat we niet alleen aan symptoombestrijding moeten doen (repressief), dan lopen we achter de feiten aan. We pakken de voedingsbodem waar criminaliteit ontkiemt aan in een breed offensief.
- De verkeersveiligheid in Gorinchem kan en moet beter, zeker als we mensen willen aanmoedigen om de fiets te pakken. We betrekken de beleving van weggebruikers uitdrukkelijker bij de aanleg van infrastructuur en maatregelen voor de verkeersveiligheid. Wat ons betreft leggen we de focus op het beschermen van kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers.
- Kinderen hebben recht op een veilig thuis, maar ook in Gorinchem is dit niet vanzelfsprekend. Het aantal meldingen van kindermishandelingen in onze stad is al jaren hoog – dat moet stoppen. We zetten in op het voorkomen en beëindigen van kindermishandeling door beschermende factoren in gezinnen te versterken en door daadkrachtig op te treden wanneer grenzen worden overschreden.
- Wie denkt aan veiligheid, denkt aan de politie. D66 blijft zich inspannen voor het behoud van het basisteam Lek en Merwede met het politiebureau aan de Willem de Vries Robbéweg. Daarnaast zijn de wijkagenten en boa's als een spin in het web van de lokale veiligheidsarchitectuur. D66 zet daarom in op een uitbreiding van de capaciteit zodat zij hun rol als aanspreekpunt kunnen vervullen.

Samen Zorgen

Alle Gorcumers verdienen een gezond en actief leven. We willen bewoners nog meer uitnodigen tot een actieve, gezonde leefstijl. Actief zijn, in beweging blijven en het hebben van sociale contacten zijn immers onlosmakelijk verbonden met welzijn en gezondheid. Dat neemt niet weg dat iedereen wel eens hulp nodig heeft. Wanneer dat nodig is, zorgen we voor elkaar. Simpel en snel. In Gorinchem is geen ruimte voor gezondheidsongelijkheid. Je diploma, salaris of voertaal, is dan niet bepalend voor de zorg die je krijgt.

Een gezonde en sportieve leefstijl als vrije keuze

Een gezond leven begint met een goede basis: gezond eten, veel bewegen, niet roken en matig met alcohol. D66 geeft prioriteit aan het stimuleren van sport en het voorkomen van chronische ziekten, mentale problemen en overgewicht. We maken een gezonde levensstijl laagdrempelig in de overtuiging dat voorkómen beter is dan genezen.

- Voldoende sporten en bewegen is onmisbaar voor een goede gezondheid. Het verenigingsleven zorgt daarnaast voor ontmoeting en verbinding (zaterdagfamilies). D66 stimuleert sport en beweging daarom in de volle breedte en blijft inzetten op sportcoaches. Wij koesteren prachtige sportieve initiatieven zoals het Sportgala.
- De buitenruimte wordt steeds actiever gebruikt voor sport en spel. D66 kiest daarom voor meer (gezonde) faciliteiten in wijken en zet in op meer buiten-fitnessapparaten, sportcontainers, watertappunten en aantrekkelijke wandel-, hardloop- en skateroutes. We bieden ook ruimte aan nieuwe *urban sports* zoals freerunnen, skateborden, 3x3 basketbal en breakdance.
- Het sportklimaat moet uitnodigend zijn voor alle Gorcumers. We willen dat sportverenigingen een inclusieve omgeving bieden voor sporters, zodat iedereen zich veilig en thuis voelt. Dat geldt ook voor Gorcumers met een (verstandelijke) beperking.
- Gezond eten is dé sleutel naar een gezond leven. Dat betekent minder zout, vet en suiker. We zorgen dat Gorcumers makkelijker kunnen kiezen voor betaalbaar en gezond eten door het aanbod in wijken te verrijken, al blijft de keuze natuurlijk altijd aan jou.
- D66 wil gezondheidsschade door meeroken tegengaan. Wij zijn daarom voorstander van rookverboden in de openbare ruimte, zoals bij sportparken en speeltuinen. Zo werken we aan een rookvrije generatie.

Gezondheidszorg en welzijn gaan hand in hand

Vroeg of laat krijgen alle Gorcumers te maken met gezondheidsproblemen. Iedereen mag verwachten dat als dat moment zich aandient, kwalitatief goede en toegankelijke zorg beschikbaar is. D66 streeft naar het toekomstbestendig maken van de brede gezondheidszorg en tegelijkertijd het aanpakken van knelpunten, met oog op brede gezondheidswinst voor alle Gorcumers.

- We willen dat iedere wijk een centraal zorgpunt krijgt, beginnende met de Gilde-, Linge- en Haarwijk. Fysiek, dichtbij en toegankelijk voor alle wijkbewoners. Inwoners vinden hier een breed scala aan welzijnswerkers. Bijvoorbeeld het Sociaal Team, wijkverpleegkundigen, jongerenwerkers en onderwijzers. We maken voor deze centrale zorgpunten gebruik van bestaande buurthuizen en schoolgebouwen. Tegelijkertijd staan we pal achter onze bestaande regionale voorzieningen, zoals het Beatrixziekenhuis.
- Het Sociaal Team is de spin in het web voor lokale hulpvragen. Vragen over zorg, gezin, opvoeding, wonen, werk en financiën. We blijven deze laagdrempelige ondersteuning bieden en evalueren samen met cliëntenraden en zorgprofessionals de werkwijzen, zodat deze goed blijven aansluiten op de behoeften van inwoners. Ook verbeteren we de vindbaarheid en bekendheid van het Sociaal Team.
- Als Gorcumers hulp nodig hebben om zelfstandig te kunnen wonen of om deel te nemen aan het maatschappelijk leven, ondersteunt de gemeente hen. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) regelt de gemeente bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, een rolstoel, dagbesteding of persoonlijke begeleiding. D66 wil dat Gorcumers die daarvoor een Wmo-indicatie nodig hebben, deze sneller en gemakkelijker krijgen.
- Ook Gorcumers kunnen in hun leven te maken krijgen met psychische aandoeningen. En wie zelf niet ooit worstelde met psychische klachten, heeft wel een vriend of familielid geraakt zien worden door een depressie, burn-out of angststoornis. Deze mensen verdienen vanaf de eerste signalen de allerbeste zorg, zonder wachtlijsten. D66 wil dit onderwerp bespreekbaar maken en investeren in toegankelijke geestelijke gezondheidszorg.

Zorg voor elkaar

Door de vergrijzing, de steeds complexere zorgbehoeften en hoge werk- en regeldruk zitten zorgverleners geregeld met de handen in het haar. Of het nu gaat om de reguliere zorg, de mantelzorg, de jeugdzorg of de zorg voor mensen met een beperking; D66 maakt zich sterk voor goede ondersteuning van deze zorgverleners. We vereenvoudigen daarom procedures en verminderen administratieve lasten.

- De gemeente Gorinchem speelt een belangrijke rol bij het stimuleren van goed werkgeverschap in de zorg. D66 wil daarbij meer oog voor de zorgmedewerker. Dit voorkomt uitstroom en vergroot het werkplezier. We willen dat zorgmedewerkers veilig, gezond en met plezier kunnen werken, en zetten daarom in op betere werkomstandigheden. We stimuleren tevens meer inspraak voor zorgmedewerkers in hun takenpakket, werkrooster en opleidingen.
- Vele Gorcumers ontfermen zich als mantelzorger over een ziek familielid, hulpbehoevende ouderen of anderen – en dat kan zwaar zijn. D66 wil deze mantelzorgers bijstaan en ondersteunen met allerlei regelingen en voorzieningen. We versterken daarom het Steunpunt Mantelzorg en werken aan vernieuwing en uitbreiding van de respijtzorg.
- Iedere dag slaan talloze zorgaanbieders de handen ineen om toegankelijk, efficiënte en kwalitatieve zorg te leveren. Om onze zorg toekomstbestendig en duurzaam te houden én te voorkomen dat organisaties langs elkaar heen werken of er mensen tussen de schotten vallen, verstevigen we de regie op zorg. Dat doen we door een centrale zorgregisseur aan te wijzen die verschillende zorgverleners aan elkaar koppelt.

Goed Ontmoeten

Cultuur is geen simpele vrijetijdsbesteding maar van levensbelang voor de samenleving. Met een breder kunst- en cultuuraanbod denken wij dat het mogelijk is om alle Gorcumers te inspireren. De evenementen voor een bredere doelgroep dragen bij om meer bezoekers en toeristen naar Gorinchem te laten komen. De cultuuragenda moet aantrekkelijk en divers zijn voor iedereen: jong en oud. Iedereen heeft het recht om te kunnen ontspannen in Gorinchem. De code Diversiteit & Inclusie is voor ons leidend in het formuleren van onze cultuurambities en we houden daarin rekening met het programma, de partners, het personeel en het publiek.

Kunst en cultuur voor alle Gorcumers

Kunst en cultuur zijn van en voor alle Gorcumers. D66 wil dat iedereen op een laagdrempelige manier met kunst en cultuur te maken kan krijgen. We zien graag dat Gorcumse artiesten op het gebied van theater, dans en muziek een eigen plek hebben. Bovendien werken we toe naar een meer diverse sector.

- Wij zien nog steeds de behoefte aan een groot podium in Gorinchem en zijn voor het verbreden van de functies van dat grote podium. Talentontwikkeling en bijvoorbeeld een bibliotheek kunnen ook een plek krijgen in het pand.
- D66 wil een betaalbare creatieve broedplaats voor kunstenaars, culturele ondernemers en makers, zodat we het kunstklimaat versterken. Met name (jonge)talenten kunnen hiermee tot bloei komen.
- We zijn voor een open systeem waarbij iedereen gebruik kan maken van alle culturele instellingen binnen de stad. Vooral voor gemotiveerde, beginnende makers die ondersteuning nodig hebben aan het begin van hun carrière.
- Het opbouwen van een culturele infrastructuur waarin iedereen kan meedoen is het startpunt. Welke routes zijn er als je jezelf wilt ontwikkelen en benutten de culturele instellingen op dit moment de lokale expertise op basis van samenwerkingen? Hier is nog winst te behalen, door gezamenlijk met culturele partners een brug te slaan en krachten te bundelen.
- Onder een culturele infrastructuur hoort ook een toegankelijk loket voor evenementen, waarbij de gemeente de initiatieven faciliteert en denkt in mogelijkheden. We verkennen hoe we dit plan handen en voeten kunnen geven.
- Kunst is van grote toegevoegde waarde en heeft een directe invloed op het geluksgevoel van de burgers. Kunst zorgt voor warmte en betrokkenheid. D66 wil dat minimaal 1% van het gebiedsontwikkelingsbudget wordt besteed aan kunst in de openbare ruimte. Zo kunnen we in de toekomst een van de mooiste *street art*-steden worden van Nederland.
- Bij het opknappen van gebouwen en de openbare ruimte willen we dat er eerst op een creatieve manier gedacht wordt hoe we kunstobjecten toe kunnen voegen aan renovatieplannen.
- Kunst op straat kan, naast permanent, ook tijdelijk zijn. We zien graag meer initiatieven en exposities in alle wijken van Gorinchem. De gebieden als de stadswal, achter de 10e Penninglaan en het stadspark bieden hier uitstekende mogelijkheden voor.

Cultuureducatie als basis

D66 omarmt cultuureducatie, want wij geloven in de verbinding met scholen, culturele instellingen, jongerenwerk en buurthuizen. Er zit enorm veel kennis en betrokkenheid in de stad. De beginnende initiatieven kunnen als startpunt dienen om ook op het gebied van cultuureducatie een voorbeeld te worden. Via cultuureducatie ontdekken kinderen andere talenten, wat een positief effect heeft op hun zelfvertrouwen en het leervermogen.

- Ieder kind maakt op deze manier zo vroeg mogelijk kennis met kunst en cultuur. We staan voor de Rijke Schooldag voor alle kinderen, cultuureducatie is hier een belangrijk onderdeel van. Vanuit de culturele *hotspots* kunnen scholen gebruikmaken van de aangeboden cultuureducatie,

Cultuurnota

De Cultuurnota vormt de basis voor de verdeling van cultuurmiddelen. Nieuwkomers ondervinden moeite om daartussen te komen en daarom creëren wij een gelijk speelveld, waarbij er (financiële) ruimte is voor nieuwkomers. Daarbij laten we ons inspireren door de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

- D66 wil een gezondere mix van subsidieverstrekking binnen de cultuursector en wil dat een onafhankelijke commissie de gemeente hierin adviseert.
- Wij dagen alle partners uit om de hiervoor genoemde codes toe te passen in alle lagen van de organisatie. We willen dat de gemeente deze kwalitatieve informatie ook meeneemt in de subsidieaanvragen en toekenningen.
- We vinden het belangrijk dat iedereen zich welkom voelt en dat kunstenaars en artiesten een eerlijke beloning krijgen voor hun werkzaamheden.

Trots op de vesting

De vesting is hét cultureel erfgoed van Gorinchem. We willen mensen kennis laten maken met onze lokale geschiedenis.

- D66 wil het cultureel erfgoed behouden en ook een functie geven. Zo koesteren we onze geschiedenis en leren we ervan voor de toekomst. Het investeren in erfgoed komt ook ten goede aan het toerisme in Gorinchem. We blijven daarvoor in gesprek met de vestingwerkgroep, waarbij de verschillende onderdelen in de vesting worden opengesteld voor bezoekers.
- We stimuleren initiatieven als de werkgroep Vesting Gorinchem die bijvoorbeeld de waarde van onder andere VIS Kazemat inziet. We houden daarbij vast aan het verder uitvoeren van het Vestingplan.

Eerlijk Werken

De lokale economie is het kloppende hart van de Gorcumse vestingstad. D66 vindt dat jij en alle Gorcumers een eerlijke kans verdienen om te werken aan een mooie toekomst. Met een arbeidsmarkt waar kansen voor het oprapen liggen, waar we mensen die op achterstand staan vooruithelpen en waar economische groei de drijvende kracht is van brede welvaart. Dat betekent met oog voor duurzaamheid én bestaanszekerheid.

We investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en stimuleren lokaal ondernemerschap in al zijn verschijningsvormen, van zzp'ers, het mkb tot de grote werkgevers in onze regio. Gorinchem blijft dé stad waar mensen uit de wijde omgeving werken. Door winkels op de hoek van iedere straat en een prachtig centrum blijft de economie bloeien en bruisen.

Gorcumers: ondernemers in hart en nieren

Ondernemerschap zit sterk verweven in het DNA van Gorcumers en daar zijn we trots op! De economie draait, mede daardoor, op volle toeren en zorgt voor voldoende werkgelegenheid in de stad. D66 stimuleert (sociaal) ondernemerschap, ondersteunt het bedrijfsleven bij voor- en tegenspoed en draagt bij aan duurzame groei van de lokale economie.

- D66 wil één loket waar sociaal ondernemers terecht kunnen voor (hulp)vragen en verzoeken. Of het nu gaat om het uitleggen van regels bij een start-up of het uitbreiden van een vergunning, de gemeente geeft thuis en houdt gemaakte afspraken overeind.
- Ook zzp'ers verdienen de kans om hun onderneming te laten groeien. Daarom investeren we in creatieve broedplaatsen voor bedrijven en *connected offices* om samenwerking en innovatie (verder) aan te jagen. We helpen zzp'ers bij het vinden van aantrekkelijke (kantoor)ruimte, bijvoorbeeld door bij nieuwe bouwprojecten rekening te houden met multifunctioneel gebruik.
- De circulaire economie is de toekomst, maar vraagt om een flinke veranderingsslag in huidige businessmodellen. D66 helpt ondernemers op weg door een expertisecentrum te creëren van waaruit we initiatieven samenbrengen en ervaringen kunnen delen.
- Ondernemers weten zelf het allerbeste waar kansen liggen en welke knelpunten aangepakt moeten worden. D66 wil dat de gemeente daarom goed contact (onder)houdt met lokale ondernemersverenigingen zoals Hartje Gorkum en IKG. Daarnaast willen wij dat ieder plan dat ondernemers raakt, vergezeld wordt van een advies door ondernemersverenigingen of belangenorganisaties.

Winkels, horeca en wijken

Gorinchem heeft een bruisende binnenstad met een divers winkelaanbod en restaurants, cafés en terrassen om volop te kunnen genieten van ons stadscentrum. Dat moet vooral zo blijven. Maar ook in de wijken mag meer leven in de brouwerij. D66 wil dat Gorcumers voor de dagelijkse boodschappen en primaire levensbehoeften ook in de wijk terecht kunnen.

- We willen een compact kernwinkelgebied in de binnenstad, zolang het bijdraagt aan het voorkomen van leegstand én er voldoende kansen blijven voor nieuwe ondernemingen om zich te vestigen in het hart van onze stad. Initiatieven als het profileren van de binnenstad als een warenhuis ziet D66 als kansrijk.
- We verkennen de mogelijkheden om het winkelaanbod in wijken te verbeteren, bijvoorbeeld in Gorinchem-Oost, (Laag/Hoog) Dalem, de Lingewijk en Wijschild.

Armoede, schulden en begeleiding naar werk

Ook in Gorinchem leven mensen onder de armoedegrens, wat betekent dat zij basisbehoeften, zoals eten, kleding en woonkosten, niet kunnen betalen. Anderen gaan gebukt onder schulden of hebben hulp nodig om de arbeidsmarkt (opnieuw) te betreden. D66 maakt zich hard voor de aanpak van armoede en schulden en zet alle zeilen bij om Gorcumers te ondersteunen bij het vinden van werk.

- Wanneer je één schuld hebt, is de situatie vaak nog te overzien. Maar wanneer schulden zich opstapelen, begint een vicieuze cirkel waar Gorcumers niet meer zelfstandig uitkomen. D66 streeft naar een fundamentele herziening van de manier waarop we met schulden omgaan en helpt Gorcumers in financiële nood op een menswaardige en efficiënte manier.

- D66 streeft naar een vernieuwing van de schuldhulpverlening, met bijvoorbeeld cursussen over geld en administratie en experimenten voor het, onder voorwaarden, overnemen van schulden. Daarnaast zetten we in op een werkbonus als gezonde financiële prikkel om Gorcumers een steuntje in de rug te geven bij het verlaten van de bijstand.
- Sommige Gorcumers staan ongewild op afstand van de arbeidsmarkt. Anderen verliezen hun baan en/of willen zich laten omscholen. D66 staat voor goede begeleiding van mensen die een nieuwe start willen maken en helpt hen bij het vinden van werk. We houden de ondersteuning vanuit Avres en AV Werkt Door op peil.
- De algemene bijstand is het laatste inkomensvangnet voor Gorcumers om bestaanszekerheid te garanderen en armoede te voorkomen. Toch maken niet alle huishoudens die hier recht op hebben, gebruik van de algemene bijstand. Wij willen onderzoeken hoeveel Gorcumers het gebruik van bijstand onbenut laten. D66 wil de toegang tot bijstand graag laagdrempelig en eenvoudig maken voor rechthebbenden.
- Geen enkel kind hoort op te groeien in armoede. Het is hartverscheurend en ondergraaft het beginsel van kansengelijkheid dat D66 op het lijf is geschreven. We houden daarom bijzondere aandacht voor het bestrijden van kinderarmoede.

Makkelijk Verplaatsen

Gorinchem groeit al jaren en dat is ook te zien aan de bereikbaarheid en verkeersdrukte in en rond de stad. Het mobiliteitsprobleem is al jaren groeiende. Bereikbaarheid kan alleen sterk verbeteren als we ook anders tegen mobiliteit aankijken dan alleen maar het aanleggen van meer wegen en meer parkeerplaatsen. D66 wil daarom slimmer omgaan met de ruimte en op een slimme manier alternatieve oplossingsrichtingen faciliteren. Wij vinden dat Gorinchem hierbij kan kijken naar andere vesting- en regiosteden om successen van daar ook hier toe te passen, bijvoorbeeld een light Park & Ride principe om de binnenstad te ontlasten qua (auto)verkeer.

Sneller en schoner van A naar B

Vervoer is belangrijk om naar je werk, opleiding, vrienden of familie te gaan. We moeten anders en slimmer naar alle manieren van vervoer (auto, fiets, OV) kijken, zodat we ook in de nieuwe realiteit op een duurzame en verantwoorde manier onze bestemmingen kunnen bereiken.

- De Banneweg is een van de wegen waar herhaaldelijk lange files staan en is dan ook een doorn in het oog van vele Gorcumers. D66 wil verkennen hoe we meer oost-westverbindingen kunnen realiseren en dringt aan op het met spoed ontwikkelen van een gebalanceerde oplossing. Hierbij kan gedacht worden aan een Noordelijke randweg langs de A15 tussen de Nieuwe Haar en Gorinchem-Oost.
- De binnenstad is een van de plekken waar wonen, winkelen en uitgaan samenkomen. Dit leidt regelmatig tot drukte en soms tot onveilige situaties. D66 wil onderzoeken of deelauto's en duurzame Park & Ride aan de randen van de stad kunnen bijdragen aan een autoluwe binnenstad.
- Het gebruik van elektrische auto's groeit flink. Om deze groei verder te stimuleren is een uitgebreid dekkend netwerk van laadpalen noodzakelijk, bijvoorbeeld via laadlantaarnpalen. D66 wil het aanbod openbare laadpalen in Gorinchem flink uitbreiden, bij voorkeur door inzet van creatieve oplossingen.
- Online winkelen en thuis laten bezorgen geeft veel gemak, maar ook overlast van meerdere busjes die iedere dag door de wijken heen pakketjes bezorgen. D66 ziet graag dat aan de rand van Gorinchem zogenaamde logistieke *hubs* verschijnen waarvan uit met bijvoorbeeld fietskoeriers en elektrische busjes de pakketten in de wijk bezorgd worden. Speciale *pick-up points* bij winkels horen hier ook bij.
- Gorinchem is een stad met regiofunctie. Dagelijks reizen scholieren, studenten van en naar Gorinchem. De verkeersveiligheid moet niet alleen in de stad, maar juist ook daarbuiten goed op orde zijn én in alle jaargetijden. We werken aan aparte fietspaden met goede verlichting en actief zout strooien in de winter.

Voorrang voor voetgangers, fietsers en OV

Fietsen en wandelen zijn duurzaam en gezond! D66 ziet daarom graag dat Gorinchem nog meer een fiets- en wandelstad wordt dan dat het nu is, met aandacht voor verkeersveiligheid. Het fietsplan mag en moet daarom ambitieuzer. Een goed OV-netwerk is daarbij essentieel. Het openbaar vervoer moet niet alleen binnen de stad beter, ook een betrouwbare én frequente aansluiting naar omliggende kernen en de grote steden is daarbij van belang.

- Met de fiets naar de binnenstad moet aantrekkelijker worden. Fietsers, scootmobiel en voetgangers moeten daarom meer ruimte krijgen, zodat we minder snel de auto pakken voor korte ritten. D66 wil meer fietsstallingen verspreid door de (binnen)stad realiseren. Hiervoor gebruiken we lege winkelpanden als bewaakte fietsparkplaatsen (succes in grotere steden).
- Het openbaar vervoer in Gorinchem is een stuk verbeterd, maar de overstap net missen (en de bus zien wegreiden) is geen uitzondering. D66 wil het openbaar vervoer verder stimuleren om lijnen beter op elkaar af te stemmen en wil een treinstation in Gorinchem-Noord.
- D66 bevordert daarbij ook een proactieve houding in verbetering van de OV-verbindingen naar Amsterdam, Utrecht en Breda.

Verantwoord Besteden

D66 staat voor een solide financiële huishouding. Daarmee houden we ruimte om te blijven investeren, zonder toekomstige generaties op te zadelen met torenhoge schulden. Over de besteding van gemeenschapsgeld zijn we bovendien maximaal transparant.

Lage lasten op eerlijke basis

Lage gemeentelijke belastingen zijn voor ons een vanzelfsprekend uitgangspunt. Dat doen we op een eerlijke basis. Dat betekent geen onevenredig hoge belastingen en heffingen voor inwoners met een smalle beurs.

- De tarieven van leges en heffingen zijn zoveel als mogelijk kostendekkend.
- Specifiek voor de hondenbelasting zijn wij voorstander van volledige afschaffing, omdat de opbrengsten niet ten goede komen aan het doel.

De vervuiler betaalt

Door vervuilen duurder te maken zorgen we ervoor dat Gorinchem voor iedereen leefbaar en aantrekkelijk blijft. Voor de gemeente willen we dit budgetneutraal doen en extra inkomsten inzetten om vergroening financieel aantrekkelijker te maken.

- We willen de parkeertarieven voor emissievrije voertuigen aantrekkelijker te maken.
- Met behulp van korting op de bouwleges kunnen we volledig circulair en energiezuinig bouwen.

Geen onnodige buffers

De gemeente heeft nu een stevige buffer om tegenvallers te kunnen opvangen. Reserves mogen wat D66 betreft niet hoger zijn dan nodig. De keerzijde daarvan is namelijk dat we minder kunnen doen voor de stad. D66 wil juist realistisch blijven investeren.

- De bovenkant van de huidige bandbreedte (1.4 – 2.0) voor het weerstandsvermogen vinden we te hoog. We zijn voorstander van een bandbreedte, maar dan één die lager ligt.
- Wij willen dat de gemeente zelf zo efficiënt mogelijk werkt. Alle afdelingen willen we daarom regelmatig doorlichten om te kijken of besparingen mogelijk zijn.

Transparante financiën

We willen dat het voor iedere Gorcumer inzichtelijk en begrijpelijk wordt waar het geld naartoe gaat en waar dit vandaan komt.

- We gaan door met het toegankelijk maken van de financiën via bijvoorbeeld *open spending*. Een toegankelijke begroting stimuleert bovendien inwoners om aan de slag te gaan met *right to challenge*.

Verantwoord inkoopbeleid

Het gemeentelijke inkoopbeleid hoort gericht te zijn op een goede prijs-kwaliteitverhouding en moet (lokale) kleine ondernemers en starters een kans geven. Wij passen het inkoopbeleid hierop aan.

- Wij willen dat aanbestedingen bijvoorbeeld opgeknipt worden.
- De gemeente kan haar positie als grote inkoper ook gebruiken om haar beleid in de voorwaarden voor leveranciers op te nemen, zodat die bijdragen aan innovatie, duurzaamheid en *social return*.